

матиме позитивний вплив на економіку держави та сприятиме зростанню добробуту її громадян.

Література:

1. Внукова Н. М., Кузьминчук. Н.В. Соціальне страхування : навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 412с.
 2. Кириленко О.П., Малиняк Б.С. Петрушка О.В. Розвиток державного пенсійного страхування в умовах пенсійної реформи: монографія О.П Кириленко, Б. С. Малиняк та ін. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 350 с.
 3. Кириленко О.П., Петрушка О.В. Інституційні основи державного пенсійного страхування. *Журнал європейської економіки*. 2013. Т. 12 (№1). С. 86–104.
 4. Чеберяко О. В. Запровадження накопичувальної системи загальнообов'язкового державного страхування. *Економічний вісник Донбасу*. 2010. №2 (20). С. 135–138.
 5. Петрушка О. Недержавне пенсійне страхування як альтернатива забезпечення гідної старості. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/11661> (дата звернення: 30.03.2019).
- Коваль С.Л. Система державного соціального страхування: досвід України та Німеччини. *Світ фінансів*. 2018. №2 (55). С. 67–77.

Коліно Анна Миколаївна

ст. гр.ФМ-11, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Шулюк Б. С.

БЮДЖЕТНЕ ФІНАНСУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Останні роки військові дії на сході країни, падіння виробництва, зростання безробіття, підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги, усунення держави від регулювання цін та інші негативні чинники зумовили масове зuboжіння населення та загострили потребу в проведенні активної політики соціального захисту населення.

Видатки бюджету на соціальну сферу щорічно зростають, проте рівень соціального захисту населення залишається низьким, тому питання про належний рівень фінансування соціальної сфери залишається актуальним.

Про неефективність державної політики щодо населення України свідчить факт, що за даними ПРООН, майже чверть населення України (24,5%) перебуває за межею бідності, кожна третя (32,6%) сім'я з дітьми є бідною і кожен п'ятий (20%) працюючий є бідним.

Соціальний захист – це система державного гарантування прав громадян України на матеріальне забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з

незалежних від них обставин, а також у старості та інших випадках, передбачених законодавством України [3, с.195].

Видатки на соціальний захист з державного бюджету у 2017 році становлять 5,85% загального обсягу фінансування, що у порівнянні з 2015 р. на 0,6% більше [1]. Середній розмір пенсії по Україні впродовж 2015–2018 рр. зображено на рис. 1. Цей показник на 1 січня 2017 року становив 1828,33 грн. та у порівнянні з відповідним періодом минулого року зріс на 7,6% (1699,51 грн.). У 2017 році було зменшено видатки державного бюджету на пенсійне забезпечення із запланованих 156,2 млрд. грн. до 141,3 млрд. грн. (у 2016 році цей показник становив 142,6 млрд. грн., що на 1,3 млрд. грн. менше).

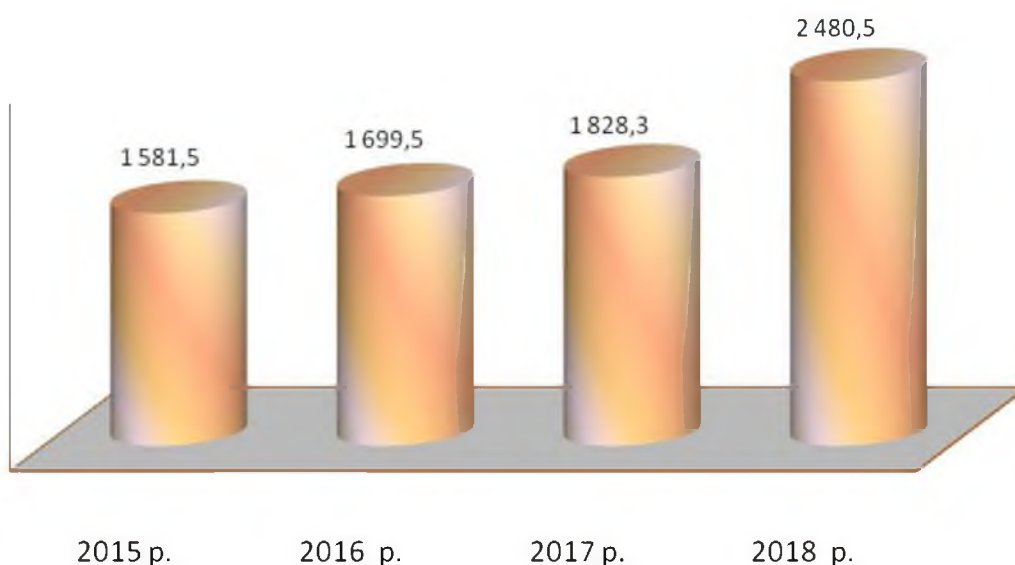

Рис. 1. Середній розмір пенсії впродовж 2015–2018 рр., грн.*

**Складено автором на основі джерела [2]*

Державну соціальну допомогу в Україні станом на 01.01.2017 р. отримувало 335,7 тис. малозабезпечених сімей, у тому числі 112,3 тис. багатодітних сімей, в яких виховується 411,2 тис. дітей. Чисельність отримувачів зазначеної допомоги у порівнянні з відповідним періодом попереднього року збільшилась майже на 8%.

З метою посилення державної підтримки малозабезпечених сімей з дітьми з 1 січня 2017 року продовжено здійснення доплати на кожну дитину, яка виховується у малозабезпеченій сім'ї у розмірі:

- на дітей віком до 13 років – 250 гривень;
- на дітей віком від 13 до 18 років – 500 гривень.

Допомогу сім'ям з дітьми в Україні станом на 01.01.2017 році отримувало 1853,1 тис. осіб, що на 10,8% менше у порівнянні з відповідним періодом попереднього року [1].

Однією з вагомих причин хронічного бюджетного недофінансування є обтяженість системи соціального захисту населення в Україні значною кількістю пільг та переважно відсутністю адресності при наданні допомоги населенню. Експерти оцінюють загальну вартість пільг, закріплених чинним законодавством України, від 3,8 до 5,8 млрд. дол США на рік [2].

Також сьогодні для України, як і інших європейських країн, характерними є загострення демографічних чинників, збільшення людей пенсійного віку на тлі зниження кількості працездатних осіб. При цьому в Україні значна частка населення працездатного віку офіційно не працює, що відповідно знижує загальну суму внесків до страхових фондів.

Всього у 2017 році за кордоном працювало 83,8 тис. осіб. Переважна більшість громадян (74% або 61,9 тис. осіб) була працюючою за кордоном посередниками, які здійснювали діяльність в Одеській області.

Найбільші потоки трудових міграцій були у Нідерландах (2,6 тис. осіб), США (2,6 тис. осіб), Панамі (2,8 тис. осіб), Греції (6,3 тис. осіб), Великій Британії (8,1 тис. осіб), Німеччині (9,2 тис. осіб), Польщі (12,4 тис. осіб), на Кіпрі (17,8 тис. осіб).

При розробці соціальної політики слід виходити із наявності низки загроз, що виникають внаслідок сучасного соціально-демографічного становища України. Серед таких загроз можна виділити: падіння життєвого рівня населення; погіршення демографічної ситуації; безробіття; зростання розриву між реальною вартістю робочої сили та джерелами її відшкодування; низькі платоспроможний попит населення та рівень споживання; обмеження доступу до системи охорони здоров'я, освіти та культури, погіршення на цій основі фізичного та духовного здоров'я особи, сім'ї, суспільства [3, с. 197].

Пріоритетними напрямками вдосконалення системи соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні є:

- вдосконалення нормативно-правової бази соціального захисту населення;
- забезпечення прозорості фінансування усіх державних програм соціального спрямування;
- перегляд системи критеріїв та підстав, за якими громадянам надають пільги та призначають соціальні виплати;
- посилення принципу адресності при призначенні та наданні соціальних допомог;
- підвищення ефективності виконання міжнародно-правових зобов'язань у сфері вдосконалення державної системи соціального захисту;
- оптимізація мережі розпорядників бюджетних коштів.

Література:

1. Інформаційно-аналітичні матеріали про виконання Державного бюджету України 2015-2017 рр.(за даними Державної казначейської служба України). URL: <http://www.treasury.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2018).
2. Соціальний звіт за 2017 рік (за даними Міністерства соціальної політики України). URL: http://mlsp.kmu.gov.ua/document/188938/2017.doc_ (дата звернення: 05.11.2018)
3. Яфінович О. Б. Особливості фінансування системи соціального захисту населення в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки*. 2016. Вип. 12. С. 195–199.

Костюк Роман Олегович

ст. гр. ФМ-11, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Булавинець В.М.

ПРАГМАТИКА НАДХОДЖЕНЬ ГРОШОВИХ ПЕРЕКАЗІВ УКРАЇНСЬКИХ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ З-ЗА КОРДОНУ

Визначення реального обсягу надходжень доходів від трудової міграції та проблеми їх ефективного використання є об'єктом досліджень зарубіжних і вітчизняних науковців, міжнародних організацій та регуляторів фінансових ринків. Проте у багатьох країнах світу фінансово-банківська система, органи державного та місцевого управління виявились неготовими до обслуговування і регулювання значних обсягів надходжень коштів трудових мігрантів.

Згідно з офіційною інформацією Національного банку України, обсяги приватних грошових переказів з-за кордону у 2017 році становили 9,3 млрд. дол. США (або 8,3% до ВВП країни) (рис. 1).

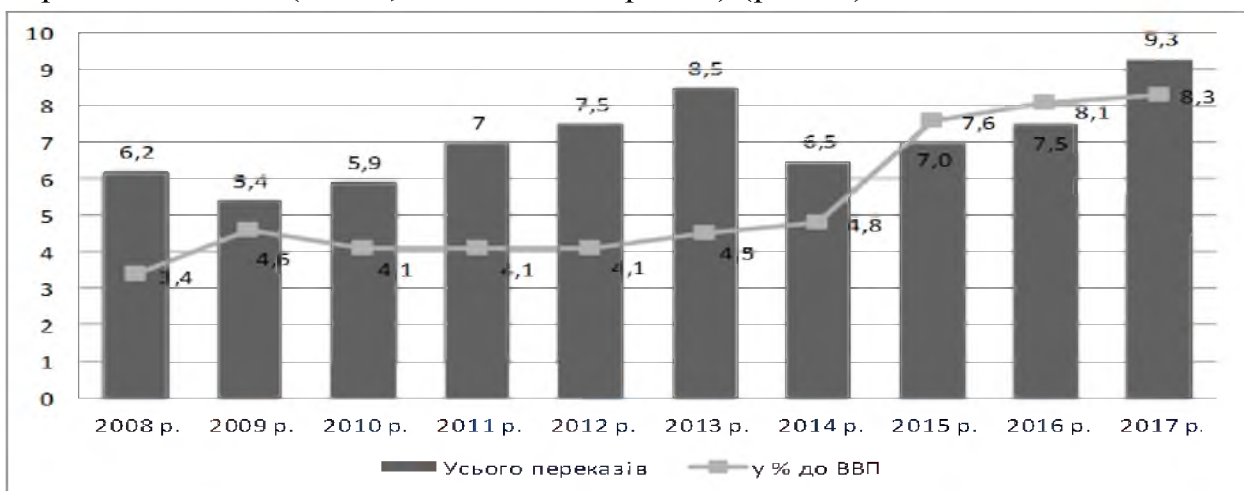

Рис. 1. Динаміка обсягів приватних грошових переказів з-за кордону в Україну у 2008–2017 роках (у% до ВВП та млрд. дол. США)*